

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Iniquu[m] esse credere, fore bonum concedi, ut utantur sacerdotes
uxoribus cap. xix

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE MOLESTIIS CONIV.

sed nihil gustare ex renibus hostiæ. Hoc est ea, quæ sunt ad usum & uictum necessaria ab his accipi rite posse, sed quæ faciunt ad uoluptates, quæ ex renibus profuunt, omnino reici oporteret. Quæcunq; enim in illis sacrificiis fiebant, figuræ, & umbræ erant eorum, quæ essent postmodum euangelicæ legis tempore reipsa perfecte complenda. Eò quoq; spectare arbitror, quod legitur de Mose in Exodo: qui ubi cominus cum Deo loqui parat, abiicere pedum calciamenta iubetur. Quid ibi aliud per pedes designatur, quam affectus qui soluti, & liberi esse debent ab omni impedimento terrenorum: eis maxime, qui Deo propius accedere parant, & quibus iam initum est sacerdotium. Calciamentum autem solui mos erat his, qui iure ppingtatis oblatas sibi nuptias in ire reuulsissent. Deo igitur appropinquare uolentes iubentur pedum calciamenta dissoluere: hoc est abrenunciare nuptiis, & se procul à connubiorum tumultibus à mouere. Vbi enim sacrosanctum corporis, & sanguinis Christi mysterium peragitur, non terrenas cupiditates, & carnales delicias tantum seponere sufficit: sed reicere omnes prorsus curas, & diuina duntaxat meditari par est. Nam tunc demum gustum aliquem cœlestium gaudiorum, & promptas ex thesauris diuinæ sapientiæ opes nobis Christus noster impertit, quum nos uidet repurgatis mentibus totos inrendere contemplationi cœlesti. Talis enim gustus, nisi in summa tranquillitate animi, & corporis, sentiri nequaquam potest.

Exo iii.

Iniquum esse credere fore bonum concedi, ut utantur sacerdotes uxoribus. Cap. XIX.

Quomodo poterit sanæ mentis quisquam sibi persuadere, posse licite sacerdotem sacris operam dare mysteriis, simulq; & coniugio, & liberis: quum nulla libido pro certo careat immundicia: Quod

asserit & dicens, nescit uideatur tamen deficiat merito. Augustinus naturale cit enim est: non tunc peccat usq; ad testes ad illo pitet, uagant. citur uolo malo stolis, cit coni nostra t licere n terdictu dei, ut ceat in quietus bum D alteris u res legu tores, sum, ip cant, se stimo t pare ille animo.

asserit & Hostiensis in summa de clericis coniugatis :
 dicens , quòd quanuis coniugatus dicatur caste , & ho-
 neste uiuere , ut legitur , X X X I . distinctione , habet
 tur tamen immundus , nec idoneus ullo pacto ad ec-
 clesiastica officia exercenda , sicut nec in ueteri testa-
 mento . Magis etiam aperte affirmat : hoc ipsum . D .
 Augustinus contra Pelagianos , qui assererat libidinem
 naturale bonum esse , nec in ea esse , quod pudeat . Dis-
 cit enim in coniugatis , & in omni homine , libido mala
 est : non nunquam enim ad illicita trahit : quia uoluntas
 in peccatrici , qua factum est , ut ea esset in membris ,
 usque adeo contraria est , ut ipsorum coniugatorum men-
 tes ad illicitum usum , ardore sui sic anhelantes præci-
 pitet , ut eadem licentia acti , potius quam agentes ,
 agant . Fit enim uoluntas incontinens , dum illicita uin-
 citur uoluptate , quæ tamen uenialis est in coniugatis il-
 lo malo bene uentibus . Quod ita esse ostendit Apo-
 stolus , quum causa orationis continentia tempus indis-
 cit coniugatis . Hæc illæ . At nunc ubi sunt , qui hac
 nostra tempestate , & si consentiant interim nobis non
 licere modo sacerdotibus ducere uxores propter in-
 terdictum ecclesie , dicunt tamen expedire negotio fi-
 dei , ut relaxata prorsus constitutione cælibatus , li-
 ceat in futurum : quòd (ut isti aiunt) uiuerent illi
 quietius , & populo cum auctoritate prædicarent uer-
 bum Dei : & liberos educarent liberaliter , nec alteri
 alteris uicissim essent probro . Hastenus isti recentio-
 res legum censores , uel potius nouarum legum las-
 tores , quorum doctrina , quantum ego iudicare pos-
 sum , ipsis sibi periculo est : ac facit , ut quæ isti di-
 cant , serio ne , an ioco dixerint uix ausim affirmare : exis-
 timo tamen eos sub blandiri potius impudicis , atque pal-
 pare illorū impudentiā , aut suis fauere potius uitiiis , quàm ex
 animo , atque ex sententia hæc dicere . Sed quacūque mente ,

I Cor. VII.

DE MOLESTIIS CONIV.

aut stomacho dicant, scribant ve, ipsi uiderint: cū uerum autem, aut quam uerisimile dixerint, uos optimi lectores quæso attendite, & iudicate. Est enim facile cognoscere, uel ex his, quæ iam dicta sunt libro superiori: uel ex his, quæ deinceps sumus dicturi, an eiusmodi ratio sit hominum assentaneum humanæ imbecillitati, an indulgentium potius mollitudini, & studentium nouitatibus. Audemus nos quidem, qualescunq; sumus, affirmare cum Apostolo multo melius esse si sic cœlibes permiscerint, quam improbam istiusmodi sententiam sequi: quæ profecto aquæ hæret (ut dicitur) & à uia rationis, & æquilitatis aberrat: utpote quæ omnem religionis cultum cū ipsa pene religione subuertat: quādo istiusmodi nuptiæ non tam occasionem honestius, aut tranquillius uiuentium di (ut isti somniant) quàm aras, ac basilicas profanis diripiendi, & quod peius est, animas perdendi sacerdotibus darent. Quis nam est hodie quæso sacerdos (modo sit ei aliquid pudoris) qui sua interesse arbitretur tantam licentiā induci? Possunt ne cuiquā iucundæ & gratæ esse curæ, angores, sollicitudines, uitæq; ærumnarum, atq; molestiarum confertissima? Quis enim nostrum poterit uxoris ornatum, & immodicum sumptum familiaria, liberorum molestias, & hoc genus incommoda mille, quiesco, ac tranquillo animo ferre? Nonne eo usq; miseros homines mala tanta deducāt necesse est, ut exspilare, & diripere sacra prophanaq; omnia compellantur: quatenus uix lapides, tigna q; templorum, nedum uestis, aut aurum, aut præciosi quicquam ædibus sacris supersit. Nisi forte nostris latinis eueniat: quod nunc esse apud Græcos audimus: tanta scilicet pauperies, ut nihil subsit ultra in templis sacerdotibus rapiendum. Quod uero ad auctoritatem attinet, multo sane secius eueniet, quam isti falso autumant: nam non modo nulla auctoritas accedet ex eo sacerdotibus, sed magnus potius contemptus. Quis enim auderet uxorato sacerdo

IIIV. 100

aliquid esse ce pe cor minare, ut u fortals (ut co creta: tingat nciem ut nor tius ui drent tionib tu phi

Q & ex afferit atq; ta ptari, ptates læ exit pecud esse di hifce u allquic undi, & mune: simum net uo

LIBER Q V A R T V S 155

aliquid iam tuto committere, quod uxorem eius uellet esse celatum? uel etiam uiciniam? Quid si uxor (ut sæpe contingit) zelotipa fuerit, & ex eo (ut est uulgus foeminarum) forte in sanierit? quoniam pacto poterit ferre, ut uideat puellas, aut iuniores foeminas, de quibus fortassis male suspicatur, mariti pedibus prouolutas; & (ut confitentes decet) ore ad os, & in aure obloqui secreta? Quid si male moratos liberos (ut sit uulgo) contingat educari? O qualia, quantaq; hinc scandala ad perniciem animarum, & corporum hac licentia parentur, ut non is iam pastor super gregem datus, sed lupo potius uideri, diciq; possit. Cæterum ut quam male quadrent eiusmodi libidines & uoluptates uero contemplationibus addicto: apertus perspicias sententias sapientium philosophorum de uoluptatibus in mediū pferemus.

Sententiæ nobilium philosophorum contra uoluptates. C A P. X X.

Quinq; esse hominis sensus scribit Aristoteles, per quos uoluptas uel animo, uel corpori quæritur: & ex his omnem uoluptatem, quæ immodice capitur, asserit turpem, & improbam esse: uerum quæ ex gustu, atq; tactu, qui sunt ex omnibus sensibus maxime uoluptarij, eam omnium foedissimam. Iste enim duæ uoluptates gustus uidelicet & tactus: idest cibi & ueneris solæ existunt nobis communes cum belluis: & ideo in pecudum, ferarumq; animantium numero habendum esse dicebat, quisquis ferarum in morem, plus æquo, hisce uoluptatibus occupatur. Quis enim inquit habens aliquid humani pudoris, uoluptatibus istis duabus conuindi, & comedendi, quæ homini cum sue, atq; asino communes sunt, gratuletur? Extat eiusdem philosophi utilissimum, idemq; sanctissimum documentum, quo monet uoluptates abeūtes considerari debere, earumq; tur-

V ili